

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра підприємництва і маркетингу

**Костянтин Павлов, Тетяна Сак,
Світлана Бортнік, Алла Лялюк, Людмила Шостак**

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисциплін:
«Підприємництво і бізнес-культура», «Інноваційне та соціальне
підприємництво», «Економіка підприємства», «Потенціал і розвиток бізнесу»,
«Економіка та організація біржової діяльності»

Луцьк 2021

УДК 338.1 (072)

П-75

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол №3 від 22.11.2021 р.)

Рецензенти:

Павлова О.М. – д.е.н., професор, зав. кафедри економіки та природокористування, ВНУ імені Лесі Українки;

Баула О.В. – к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Луцький НТУ.

Костянтин Павлов, Тетяна Сак, Світлана Бортнік, Алла Лялюк, Людмила Шостак.

П-75 Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисциплін: «Підприємництво і бізнес-культура», «Інноваційне та соціальне підприємництво», «Економіка підприємства», «Потенціал і розвиток бізнесу», «Економіка та організація біржової діяльності», для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» денної та заочної форм навчання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 40 с.

Анотація: методична розробка містить рекомендації щодо вибору теми, завдання, основні вимоги до виконання курсової роботи з дисциплін: «Підприємництво і бізнес-культура», «Інноваційне та соціальне підприємництво», «Економіка підприємства», «Потенціал і розвиток бізнесу», «Економіка та організація біржової діяльності», її структури та технічного оформлення, порядку захисту курсової роботи, рекомендовану літературу.

Рекомендовано студентам галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» денної та заочної форм навчання.

УДК 338.1 (072)

© Костянтин Павлов, Тетяна Сак,
Світлана Бортнік, Алла Лялюк, Людмила Шостак, 2021
©Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Мета і завдання курсової роботи.....	8
2. Вимоги до курсової роботи.....	9
3. Тематика курсових робіт.....	9
4. Структура та зміст курсової роботи.....	9
5. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	12
6. захист курсової роботи	16
7. Критерії оцінювання курсових робіт та їх захисту.....	17
Рекомендована література.....	19
Додатки.....	23

ВСТУП

Одним з важливих завдань підготовки бакалаврів спеціальності 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» є сприяння формування у студентів глибоких теоретичних знань і первинних навичок аналізу підприємства, пошук шляхів підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання. Одним з таких засобів підготовки є виконання курсової роботи.

Курсова робота стимулює розвиток творчого мислення, дозволяє систематизувати та поглибити отримані знання, є одним із напрямів підвищення ефективності вивчення фахових дисциплін. Курсова робота є одним із видів індивідуальної роботи студентів, рівень підготовки якої свідчить про ступінь засвоєння ними здобутих знань.

За своїм призначенням курсова робота повинна допомогти студентам теоретично підготуватись до вирішення складних економічних проблем в умовах ринкової економіки. Головною метою написання курсової роботи є систематизація, розширення та закріплення теоретичних знань, набутих при вивченні навчальних дисциплін з дисциплін: «Підприємство і бізнес-культура», «Інноваційне та соціальне підприємство», «Економіка підприємства», «Потенціал і розвиток бізнесу», «Економіка та організація біржової діяльності».

Курсова робота повинна відображати здатність студента працювати з науковою літературою, поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю, розробляти і формулювати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення процесів, які були проаналізовані в роботі.

Зміст роботи та якість її оформлення повинні відповідати сучасним вимогам до таких робіт. При оцінюванні курсової роботи береться до уваги не лише якість самої курсової роботи, а й відповідність її оформлення стандартам. У противному разі невідповідність в оформленні курсової роботи державним стандартам і встановленим вимогам може суттєво вплинути на остаточну оцінку роботи або взагалі недопущена до захисту. Відповідальність за якість курсової роботи несе студент.

Процес виконання курсової роботи складається з таких етапів: вибір теми курсової роботи; підбір літератури та інших інформаційно-статистичних джерел; складання та затвердження плану; вивчення підібраних літературних та інформаційно-статистичних джерел; написання курсової роботи; оформлення курсової роботи; надання роботи на кафедру економіки і підприємництва та інноваційної діяльності для рецензування; захист курсової роботи перед комісією, яка складається з членів кафедри.

В результаті виконання курсової роботи будуть здобуті наступні компетенції:

Загальні компетентності

Знання та розуміння предметної області та розуміння професії:

ЗК-1. Здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів. Вміння виявляти, аналізувати і структурувати проблеми підприємства і розробляти рішення.

ЗК-2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях: розробка і застосування нових економічних, торговельних, біржових інструментів.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій: використання цих технологій для налагодження внутрішніх і зовнішніх економічних зв'язків.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності

ФК-1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК-2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

ФК-4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК-5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

ФК-6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК-7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК-11. Здатність аналізувати існуючі й передбачати майбутні економічні процеси у виробництві, підприємницькій структурі, торгівлі, біржовій діяльності.

ФК-12. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії й практики економіки підприємства та підприємницької діяльності.

ФК-14. Здатність виявлення та обґрунтування пріоритетних напрямків організації та ведення власного бізнесу, визначати стратегічну мету підприємства, окреслювати загальну стратегію його діяльності.

ФК-15. Здатність оптимізувати зміст прогнозів і планів склад показників та методів їх обчислення. Здатність проектувати та удосконалювати систему планування і контролю діяльності підприємства.

ФК-16. Здатність раціонально розподіляти повноваження та компетенції у організаційній структурі управління підприємством. Здатність формулювати управлінські рішення, оцінювати і вибирати їх альтернативи. Здатність організовувати й контролювати виконання управлінських рішень.

ФК-17. Здатність аналізувати існуючі і передбачати майбутні економічні процеси в підприємницькій, торгівельній та біржовій сфері.

ФК-18. Здатність за допомоги сучасного методичного інструментарію проводити оптимізацію структури капіталу, матеріальних та фінансових потоків підприємства.

ФК-19. Здатність встановлювати, підтримувати та розвивати ділові відносини із суб'єктами зовнішнього середовища. Здатність захищати інтереси підприємства в системі торговельного бізнесу.

ФК-20. Здатність оцінювати ефективність інноваційно-інвестиційних проектів і програм підприємства. Здатність до прийняття інвестиційних рішень щодо вибору напрямів та інструментів інвестування і організації управління інвестиційною програмою та інвестиційним портфелем підприємства.

ФК-21. Здатність розробляти систему управління ризиками інноваційно-інвестиційних проектів та програм підприємства. Здатність проводити реструктуризацію портфеля цінних паперів підприємства.

ФК-23. Здатність організовувати вивчення та прогнозування потреб на товари та послуги.

ФК-24. Здатність аналізувати позитивні і негативні риси діяльності певних фірм щодо випуску товарів та послуг.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Володіти фундаментальними знаннями щодо економічних процесів та закономірностей функціонування та розвитку підприємства, організації торгівлі та біржової діяльності.

ПРН-2. Вміти проводити науково-методологічні дослідження діяльності підприємства, аналіз та оцінку використання його потенціалу в досягненні цілей.

ПРН-4. Вміти приймати управлінські рішення щодо формування інноваційно-інвестиційного портфеля підприємства.

ПРН-6. Вміти розробляти стратегії та плани діяльності підприємства в цілому та його окремих підрозділів. Володіти методологією прогнозування, розробки стратегії та розвитку власної справи у сферах виробництва та надання послуг.

ПРН-9. Уміти організовувати колективну працю з досягнення цілей підприємства. Застосовувати методи контролю та критерії оцінювання результативності діяльності підприємства.

ПРН-15. Здатність визначати оптимальну структуру асортименту для конкретного торговельного підприємства. Здатність розробляти критерії якості товарів та послуг згідно з сучасними вимогами законодавства та досягненнями технічного прогресу.

ПРН-16. Здатність вивчати, аналізувати та оцінювати наявний на ринку асортимент товарів, перелік послуг, виробників та ступінь забезпечення прав споживачів у їх діяльності.

ПРН-17. Здатність створювати систему комунікацій по просуванню товарів і послуг, формувати імідж підприємства.

ПРН-18. Здатність розробляти стратегію збутової діяльності підприємства (організації).

ПРН-20. Здатність проводити факторний аналіз використання ресурсів. Здатність перевіряти додержання нормативних параметрів продуктивності використання ресурсів і формування собівартості продукції.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мета курсової роботи – систематизувати, закріпити та розширити теоретичні знання з економічних дисциплін, поєднати їх з практичними матеріалами, ознайомитися з методами, напрацьованими іншими дослідниками, а також науково обґрунтувати результати власних досліджень.

Завдання курсової роботи:

- глибоке і творче вивчення однієї із конкретних проблем економіки підприємства в теоретичному та прикладному аспектах;
- формування у студентів вмінь самостійно працювати з навчально-методичною, науковою та іншою літературою;
- пошук та систематизація необхідної теоретичної та практичної інформації;
- набуття практичних навичок аналізу і синтезу актуальних питань економіки;
- оволодіння методами наукового дослідження.

2. ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна відповідати таким вимогам:

– тема курсової роботи, що обирається студентом, повинна бути максимально наближена до реальних умов діяльності підприємства чи відображати стан розвитку економіки країни;

– носити комплексний характер, тобто при її виконанні повинні розглядатися управлінські, економічні, соціальні та інші аспекти об'єкта дослідження;

– мати елементи самостійного дослідження теоретичних та практичних аспектів проблеми;

– носити творчий характер, відображати досягнення зарубіжної науки та передовий вітчизняний досвід;

– мати високий рівень обґрунтування пропозицій і висновків, що забезпечується використанням статистичної інформації, фінансової звітності підприємства, коректністю вибору методології та методів дослідження;

– містити конкретні пропозиції щодо поліпшення функціонування об'єкта дослідження; водночас бажано, щоб робота містила пропозиції, які важливі для галузі чи національного господарства у цілому;

– містити елементи нового при формуванні завдань, методів їх вирішення, методів аналізу ситуації, яка склалася.

Основні критерії виконання курсової роботи стосуються:

– *теоретичного рівня роботи* – глибокого аналізу проблеми, що вивчається, використовуючи при цьому різні концептуальні підходи і наукові знання;

– *дослідницького характеру* – вивчення достатньої кількості опублікованих джерел вітчизняних і зарубіжних авторів, аналіз та

систематизація різних думок і підходів, формування власного погляду на проблему, розробка висновків, рекомендацій.

– *граматності оформлення* – у роботі не повинно бути граматичних і стилістичних помилок згідно вимог технічного оформлення курсової роботи.

3. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Вибір теми курсової роботи студенти здійснюють самостійно або за сприяння викладачів кафедри. Перелік тем курсових робіт додається (Додаток А).

Тема курсової роботи затверджується науковим керівником і має відповідати певному напрямку, який характеризує ту чи іншу категорію економіки.

Тема курсової роботи формулюється на підставі загального ознайомлення з конкретною проблемою, яку необхідно вивчити на рівні теоретичного та практичного аналізу. На цій стадії необхідно науково і практично обґрунтувати напрям дослідження, причини вибору теми та її актуальність.

4. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Рекомендується така структура курсової роботи:

- титульний аркуш (додаток Б);
- зміст;
- вступ (розкриття актуальності вибраної теми, об'єкта і предмета дослідження, мети й основних завдань, застосованих методів);
- перший розділ – теоретична частина (огляд літературних джерел з вибраної теми, аналіз відповідних темі понять, наукових положень, ступеня розробленості проблеми);
- другий розділ – практична частина (аналіз та оцінка діяльності підприємства на основі діючого підприємства);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Рекомендований зміст структурних розділів курсової роботи

Зміст.

Зміст включає назви всіх розділів, підрозділів курсової роботи з відповідними номерами, з яких вони починаються. Всі цифрові позначення сторінок повинні бути розміщені в одному стовпчику (колонці) з правого боку аркуша. Приклади оформлення змісту наведені в додатку В.

Вступ.

У вступі курсової роботи треба коротко викласти такі питання:

1. Шляхом критичного аналізу обґрунтувати актуальність вибраної теми. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми та необхідність її дослідження.

2. Сформулювати мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Залежно від того, наскільки зрозуміло і точно сформульовано мету роботи, настільки вдалим будуть її основні завдання, план, організація виконання, стиль викладу.

Правильне визначення мети роботи дасть змогу студенту відокремити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

Приклад формулювання мети курсової роботи:

Мета роботи – розкрити джерела формування та напрямки підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства в сучасних умовах.

Мета курсової роботи повинна бути тісно пов'язана з назвою її теми. На основі сформульованої мети студент має визначити основні завдання, які необхідно розв'язати в процесі виконання курсової роботи. Завдання повинні конкретизувати головну мету роботи; їх визначення пов'язане з назвами основних розділів.

3. Визначити об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт – це процес або явище щодо проблемної ситуації, вибраний для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. Предмет дослідження зазвичай визначає назву теми курсової роботи, зазначеної на титульному аркуші.

Обсяг вступу – 2-3 сторінки.

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Перший розділ є теоретичним дослідженням, мета якого – систематизація здобутих знань з економіки підприємства відповідно до вибраної теми.

У розділі аналізуються думки щодо проблем, що досліджуються, наводиться огляд літературних джерел, їх критичний аналіз та узагальнення. В огляді літератури необхідно окреслити основні етапи розвитку наукової думки за проблемою, що досліджується.

Теоретичні положення курсової роботи мають бути сформульовані не тільки на підставі глибокого вивчення літературних джерел, але і шляхом їх критичного переосмислення, узагальнення практичного досвіду господарської діяльності суб'єктів ринкових відносин. Як правило, теоретичні положення у курсовій роботі мають бути спрямовані на з'ясування зв'язків даного досліджуваного питання з основними проблемами подальшого розвитку та удосконалення процесів, що вивчаються.

Теоретичну частину необхідно подавати в розрізі 3-4 питань.

Перше питання – виклад теоретичних і методологічних питань, що стосуються теми курсової роботи, та їхня практична значимість.

Друге питання – економічний аналіз нормативно-методичної бази відповідно до теми дослідження, чи економічних явищ, що розглядаються.

Третє питання – огляд міжнародного досвіду та обґрунтування заходів щодо поліпшення економічного становища та шляхів вирішення питань, які досліджуються.

Обов'язково повинні бути посилання на використані джерела.

Обсяг першого розділу – не більше 30 сторінок друкованого тексту.

Розділ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Другий розділ – практичний. Він містить практичний аспект дослідження за аналітичними даними. Мета цього етапу дослідження – на прикладі даних діючого підприємства провести комплексне дослідження виробничо-господарської та фінансової діяльності.

Об'єкт дослідження студент обирає його самостійно, попередньо повідомивши про свій вибір керівника та обґрунтувавши його. Ним може бути будь-яке підприємство до виробничого процесу та бухгалтерської звітності якого студент має відкритий доступ. При цьому оптимальним варіантом є вибір підприємства, на базі якого студент проходив виробничу практику або підприємство, що є місцем постійної роботи студента.

На вибір студента дозволяється використовувати звітність підприємств бази даних Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. *Режим доступу: <http://smida.gov.ua/>*

При виконанні практичної частини необхідно використовувати методи і принципи наукового дослідження: методи формальної логіки (індукцію і дедукцію), системні методи (дослідження операцій, теорію управління тощо), аналітичні та логічні методи – для аналізу стану та розвитку об'єкта і предмета дослідження; структурно-функціональні, спостереження та порівняння – для визначення основних напрямів розвитку; економіко-математичні – для оцінювання показників і процесів, що аналізуються; економіко-статистичні групування і вибіркові спостереження – для порівняльного оцінювання підсумків.

Результати аналізу даних необхідно представити в таблицях, діаграмах, графіках тощо.

Структура практичної частини наступна:

- 2.1. Характеристика підприємства та аналіз основних показників його діяльності (табл. 2.1).
- 2.2. Оцінка наявності, руху та ефективності використання персоналу підприємства, продуктивності та оплати праці (табл. 2.2, табл. 2.3, табл. 2.4, табл. 2.5, табл. 2.6, табл. 2.7).
- 2.3. Оцінка основних засобів підприємства та ефективності їх використання (табл. 2.8, табл. 2.9, табл. 2.10, табл. 2.11, табл. 2.12).
- 2.4. Оцінка ефективності використання оборотних активів підприємства (табл. 2.13).
- 2.5. Оцінка рентабельності підприємства (табл. 2.14).
- 2.6. Оцінка фінансового стану підприємства (табл. 2.15).

Інформаційною базою написання курсової роботи мають бути:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) за три останні періоди;
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за три останні періоди;
- Примітки до річної фінансової звітності за три останні періоди;
- звіт з праці (Форма №1-ПВ) за три останні періоди.
- інші статистичні дані підприємства.

Висновки.

У висновках викладаються найважливіші наукові та практичні результати, одержані в результаті дослідження. За змістом висновки мають бути пов'язані зі структурою роботи і впливати із завдань дослідження.

Висновки повинні бути стислими та повною мірою відображати матеріал, викладений в курсовій роботі.

Список використаних джерел.

Список літератури містить всі джерела інформації, що використовувалися при написанні курсової роботи.

Додатки.

За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи:

- проміжні математичні доведення, формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- зразки документів (в тому числі звітність підприємств);
- ілюстрації допоміжного характеру, тощо.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні положення щодо оформлення курсової роботи

Курсова робота повинна бути виконана й оформлена з додержанням вимог до наукових робіт. Оптимальний обсяг курсової роботи – 45-60 друкованих сторінок, список використаної літератури – не менше 30 джерел.

Обов'язковою вимогою до курсової роботи є написання її державною мовою, за винятком списку використаної літератури, де використане джерело записується мовою видання. Цитати з цих джерел наводяться в тексті виключно українською мовою.

Текст курсової роботи набирається на комп'ютері на одному звороті аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм). Сторінки обмежуються полями: ліве – 25 мм, верхнє та нижнє — 20, праве – 10 мм. Відстань між заголовком і текстом – 15-20 мм. Шрифт – чорного кольору. Щільність тексту однакова по всій роботі. Сторінка повинна містити не менше 28-30 рядків по 57-60 знаків у кожному (з урахуванням інтервалів).

Рекомендована гарнітура – Times New Roman, кегль – 14, інтервал між рядками – 1,5.

Курсова робота має бути надрукована чітко, без помилок і виправлень.

Текст курсової роботи може ілюструватись кресленнями, рисунками, схемами, графіками, діаграмами та таблицями.

Курсова робота починається з титульної сторінки за формою, наведеною в додатку. Вона є першою сторінкою курсової роботи, яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. Далі номер сторінки проставляють у правому верхньому куті аркуша. За титульною сторінкою наводяться послідовно зміст, вступ, розділи в порядку подання, висновки, список використаних джерел, додатки. Всі вони починаються з нової сторінки, а кожен з підрозділів

– після закінчення попереднього.

Якщо в курсовій роботі є спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення, що повторюється, їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи та підрозділи. Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ”, а також назви розділів друкують великими літерами симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів друкуються малими літерами (крім першої великої) з абзацу. В кінці заголовка крапки не ставлять.

Нумерація розділів та підрозділів

Кожен розділ починається з нового аркуша. Тексту кожного розділу передуює його назва (заголовок), написана прописними літерами. Перед назвою розділів арабськими цифрами проставляється порядковий номер розділу. Назви підрозділів пишуться як основний текст (Times New Roman, розмір 14пт). Крапки в кінці назв розділів та підрозділів не ставляться. Після назви розділу йде назва підрозділу, номер якого складається з двох цифр. Перша цифра - означає номер розділу, друга цифра – це наскрізна нумерація підрозділів в межах розділу. Між розділом і підрозділом необхідно зробити пропуск в один інтервал, а між підрозділом і основним текстом пропуск не робиться. Назва розділу орієнтується по центру, без абзацу. Назва підрозділу орієнтується як основний текст, з абзацу.

Наприклад:

1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

1.1. Економічна сутність та методи визначення продуктивності праці персоналу

Узагальнюючим показником ефективності використання робочої сили є продуктивність праці, що, як і всі показники ефективності, характеризує співвідношення результатів та витрат, у даному випадку – результатів та витрат праці.

Порядок посилань на літературні джерела

Посилання на літературні джерела в тексті наводяться у квадратних дужках. Це може бути посилання на джерело в цілому або на джерело із зазначенням конкретної сторінки.

Наприклад:

«Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність», державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється шляхом... [3, с. 453]».

«Мікроекономічні наслідки девальваційного шоку для України розглянуті Ю. Біленком [1]».

«Мікроекономічні наслідки девальваційного шоку для України розглянуто у працях Ю. Біленка та М. Павловського [1; 6, с. 114-165]».

«Проблеми удосконалення мотивації трудової діяльності на підприємстві

розглядаються у працях [1; 2; 7]».

«Проблеми удосконалення мотивації трудової діяльності на підприємстві розглядаються у працях [1-7]».

Цифри у квадратних дужках відповідають порядку номеру джерела у списку використаних джерел.

Оформлення ілюстрацій, таблиць, формул, списку використаних джерел, додатків

Ілюстрації

До ілюстрацій належать креслення, рисунки, схеми, графіки, діаграми.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (текст під рисунком). Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) слід наводити в роботі безпосередньо після тексту за першою згадкою або на наступній сторінці.

Ілюстрації позначають словом "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій в додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між ними ставиться крапка.

Номер рисунка, його назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ним.

Наприклад:

Склад і взаємозв'язок капіталу підприємства та його активів показано на рис. 1.2.

Рис.1.2. Вкладання капіталу у активи підприємства

Таблиці

У таблицях наводяться цифрові дані. У самій таблиці інформацію слід подавати: шрифт – Times New Roman, розмір 12 пт, через один інтервал. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назва і слово “Таблиця” починаються з великої літери.

Слово “Таблиця” друкують праворуч. Заголовки колонок повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з малих, якщо вони становлять одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони самостійні. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між ними ставиться крапка.

Таблицю розміщують після першого згадування у тексті. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку. В такому разі зазначають: Продовження табл.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово “таблиця” в тексті пишуть скорочено – табл. У повторних посиланнях на таблиці треба вказувати – див. табл. *Наприклад:*

Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами наведений в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Оцінка чисельності персоналу підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
Середньооблікова чисельність працівників, осіб							
в тому числі:							
- керівники							
- фахівці, професіонали							
- технічні службовці							
- робітники							

Формули

Формули і рівняння треба виділяти з тексту вільними рядками (вище і нижче від кожної формули потрібно залишити пробіл). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба наводити безпосередньо під формулою у послідовності, наведеній у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

Формули (якщо їх більше ніж одна) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули у круглих дужках.

Наприклад:

Визначення чисельності персоналу методом коригування базової чисельності здійснюється за формулою 1.3:

$$Ч_3^{пл} = Ч_б \cdot K_Q \pm \Delta Ч, \quad (1.3)$$

де $\times_{\xi}^{пл}$ – загальна чисельність персоналу в плановому періоді;

$Ч_б$ – чисельність персоналу базового періоду;

K_Q – коефіцієнт зміни обсягів виробництва планового періоду відносно базового;

$\Delta Ч$ – зміна чисельності в плановому періоді за пофакторним розрахунком зміни продуктивності праці.

На цитати та формули слід робити посилання на список використаних літературних джерел із зазначенням сторінки, наприклад: [15, с.135].

Список використаних джерел

Курсова робота завершується списком використаних джерел. Відомості про джерела, що містяться у списку, необхідно подавати відповідно до українського стандарту бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»). Джерела розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Основна вимога до використаних джерел – єдине оформлення і дотримання чинного державного стандарту на бібліографічний опис видань.

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на прикінцевих її сторінках, зазначаючи їх у порядку посилань у тексті. Починаються додатки з сторінки, де посередині друкується слово “Додатки”.

Кожний додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично щодо тексту сторінки.

Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки (окрім літер Г, Є, З, І, Ї, И, О, Ч, Ь), наприклад: Додаток А, Додаток Б і т. д.

Ілюстрації, таблиці і формули нумеруються в межах кожного додатка. Наприклад: Рис. Д. 1.2 — другий рисунок першого розділу додатка Д.

Курсову роботу потрібно зброшурувати після отримання допуску до захисту науковим керівником.

6. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконану і відповідно оформлену курсову роботу студент подає на кафедру економіки і підприємництва та інноваційної діяльності відповідно до графіка навчального плану. Курсову роботу перевіряє науковий керівник, який допускає роботу до захисту.

Курсову роботу студент захищає перед комісією. Доповідь, як правило, триває близько 10 хвилин. Орієнтовна структура доповіді повинна відображати структуру курсової роботи. Особливу увагу слід приділити характеристиці

власного внеску в розробку проблеми.

Після доповіді студент відповідає на запитання викладачів. Під час захисту оцінюються: якість виконаної студентом курсової роботи, рівень знань і набутих навичок за темою, вміння аналізувати практичну діяльність, логічно та аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну думку.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ ТА ЇХ ЗАХИСТУ

Критерії оцінювання курсових робіт

Відмінно:

- робота виконана згідно з затвердженим планом;
- розділи плану виділені в тексті роботи і дана на них чітка відповідь;
- належне та якісне опрацювання літератури, нових статистичних матеріалів та першоджерел, періодики;
- відчутна самостійність викладу матеріалу із зазначеними задатками науково-дослідницької роботи;
- є власні судження з ряду проблем теми;
- проявлене уміння робити правильні висновки;
- зразкове літературне і картографічне оформлення усієї курсової роботи, в тому числі графічної частини.

Добре:

- робота виконана згідно з затвердженим планом;
- розділи в тексті виділені і дана відносно чітка відповідь на питання плану;
- послідовність у викладі матеріалу;
- посилання в роботі у належних місцях на літературу різних авторів;
- наявність і використання нових літературних і статистичних джерел;
- якісно виконані графічні матеріали, зв'язані з текстом, відповідним аналізом у тексті;
- охайне оформлення роботи.

Задовільно:

- робота написана згідно з планом;
- розділи плану висвітлені не чітко, сучасно або із значним зайвим матеріалом, що частково відноситься до теми;
- майже немає посилань на використану літературу і статистичні матеріали;
- помітна реферативність роботи;
- застарілі цифрові дані;
- недостатній аналіз первинних матеріалів;
- відсутня або недостатня ілюстративність роботи (картосхеми, діаграми, таблиці).

Незадовільно:

- робота носить реферативний характер;
- невідповідність роботи структурі, обсягам;
- недостовірність даних.

Критерії захисту курсових робіт

Відмінно:

- вміння чітко викласти зміст роботи;
- глибокі, вичерпні відповіді на питання членів комісії;
- розуміння об'єктивних зв'язків між фактами та явищами, на які опирається студент при розкритті теми;
- широке знання теми, в т. ч. літератури та періодики, що відноситься до теми;
- уміння пов'язати теоретичні положення із практичними результатами;
- здатність студента робити глибокі і правильні висновки.

Добре:

- вміння належно викласти зміст роботи;
- відповідь на поставлені комісією питання;
- послідовність у відповідях;
- уміння робити правильні висновки;
- достатність знання літератури з питань теми;
- глибина проникнення в суть явищ, що розглядаються в курсовій роботі.

Задовільно:

- при захисті курсової роботи відчувається недостатність самостійного мислення у поясненні окремих явищ чи процесів;
- поверховість викладу матеріалу теми;
- допущення інколи значних фактичних помилок;
- недостатнє вміння відрізнити суттєве від несуттєвого;
- недостатність глибокого знання теми;
- недостатнє знання основних цифрових показників по темі.

Незадовільно:

- студент не може відтворити змісту теми;
- не знає основних кількісних показників досліджуваного об'єкта;
- дає непослідовні і неправильні відповіді на поставлені питання;
- на додаткові питання студент не дає позитивної відповіді;
- сам текст роботи написаний на низькому рівні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бандурка О.М., Ковальов Є.В., Садиков М.А., Маковоз О.С. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг.ред. О.М. Бандурки. Х.: ХНУВС, 2017. 192 с
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
3. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2018. 260 с.
4. Гетьман О. О. Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге видання. Київ: Центр учбової л-ри, 2010. 488 с.
5. Горфинкель В. Я. Инновационное предпринимательство: учебник и практикум для бакалаврата и магистратуры / под ред. В. Я. Горфинкеля, Т.Г. Попадюк. Москва: Издательство Юрайт, 2016. 523 с.
6. Господарський Кодекс України №436-IV від 16 січня 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 20.09.2021 р.).
7. Должанський І. З., Загорна Т. О. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2009. 384 с.
8. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропівного. 3-є вид., перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2016. 528 с.
9. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 14,95 Мб.
10. Економіка підприємства: навч. посіб. / заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
11. Економічна діагностика : навч. посіб. / Косянчук Т. Ф., Лук'янова В. В., Мойорова Н. І. та ін. Л. : Новий світ – 2000, 2009. 452 с.
12. Закон України «Про товарні біржі» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 10, ст.139) (Із змінами, внесеними згідно із Законами) URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text> (дата звернення: 24.09.2021).
13. Законодавча база України про підприємництво. Офіційний сайт Держкомпідприємництва. URL: <http://www.dkrp.gov.ua/list/3> (дата звернення: 24.09.2021).
14. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : культура, технологія, відповідальність: навчальний посібник. Київ : Знання, 2011. 254 с.
15. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 24.09.2021).
16. Козик В. В., Ємельянов О. Ю., Загорецька О. Я., Мельник В. М., Гудзь О. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во «Простір-М», 2017. 406 с.
17. Колот В. М., Репіна І. М., Щербина О. В. Підприємництво : організація, ефективність, бізнес-культура : навч. посіб. Вид. 3-є, без змін К. : КНЕУ, 2013. 444 с.

18. Корецький М. Х., Дехтяр А. О., Дацій О. І. Стратегічне управління : навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2007. 240 с.
19. Корпоративна культура: навчальний посібник / За загальною редакцією Г. Л. Хаєта: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2013. 403 с.
20. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика. 2-ге вид.: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
21. Лігоненко Л. О., Піратовський, І. В. Підприємництво і бізнес-культура: підручник. Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2011. 508 с.
22. Лойко В. В., Макаровська Т. П. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2015. 267 с.
23. Пепа Т. В. , Пітеніна Т. І, Лавринович В. В. Біржова діяльність: навч. посібн. Київ : Ліра. К., 2016. 305 с.
24. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
25. Полінкевич О.М., Волинець І. Г. Управління стратегічними змінами та інноваціями на підприємстві: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 352 с.
26. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / Полінкевич О. М., Шостак Л. В., Белінська Л. В., Волинець І. Г., Грицюк Н. О., Громко Л. С., Данилюк Т. І., Колосок А. М., Левченко В. П., Ліпич Л. Г., Мальцева В. В., Миськів Г. В., Мицишин І. Р., Сак Т.В., Скорук О.В., Тринчук В. В., Хілуха О. А., Шматковська Т. О., Юцишина Л. О./ за ред. О. М. Полінкевич, Л.В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 571 с.
27. Про оплату праці: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>. (дата звернення: 24.04.2020).
28. Сохацька О. М. Біржова справа: підручник. [2-ге вид. змін. й доп.]. Тернопіль: Карт-бланш, Київ : Кондор, 2008. 632 с.
29. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с. URL: https://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpryyemnytstvo_pidruchnyk.pdf (дата звернення: 24.09.2021).
30. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького / А. Корнецький, О. Бойко, Ю. Клебан, Н. Бордун, А. Гулевська-Черниш, Д. Лапкіс. Київ: Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18336/Sotsialne_pidpryyemnytstvo_posibnyk_dlia_vykladachiv_kursu.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 24.09.2021).
31. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення: 24.09.2021).

32. Шкарлет С.М. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. 307 с
33. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : навч. посіб. Вид. 2-ге перероб. і доп. К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Додаткова література

1. Oktober fest URL: <https://trends.google.com/trends/explore?date=today%205-y&q=oktober%20fest> (дата звернення: 24.09.2021)
2. SimpleSE: Про соціальне підприємництво – просто. Посібник підприємця. / А. Бочарнікова. URL: <https://www.ufb.org.ua/posibnyk-sotsialnogo-pidpryyemtsya-pro-sotsialne-pidpryyemnytstvo-prosto/> (дата звернення: 24.09.2021).
3. Беднарчук М. С. Полікарпов І. С. Біржові товари : монографія. Львів: Львів. комерц. акад, 2004. 79 с.
4. Довідник кваліфікаційних характеристик працівників. URL: <https://www.kadrovik01.com.ua/article/3641-dovdnik-kvalfkatsynih-harakteristik-profesy-pratsvnikv-perelk-vipuskv> (дата звернення: 24.09.2021).
5. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 92 с. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/Social_Entrepreneurship_web.pdf (дата звернення: 24.09.2021).
6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (зі зм. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 24.09.2021).
7. Закон України. Про ціни і ціноутворення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text> (дата звернення: 24.04.2020).
8. Захарчин Г. М., Любомудрова Н. П., Винничук Р. О. Мотивування й розвиток персоналу: культурологічний аспект: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 284с.
9. Зянько В. В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку. Монографія. – Вінниця: УНІВЕРСУМ. Вінниця, 2008. 397 с. http://fk.vntu.edu.ua/images/documents/mon_08.pdf (дата звернення: 24.09.2021).
10. Каталог соціальних підприємств України 2016-2017 рр. / авт. тексту М. Гончарова, Н. Гусак. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 302 с. URL: <http://www.socialbusiness.in.ua/index.php/sotsialni-pidpryyemstva/katalog>. (дата звернення: 24.09.2021).
11. Концепція національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні. URL: <http://www.svb.org.ua/publications/kontseptsiya-natsionalnoi-strategii-sotsialnoi-vidpovidalnosti-biznesu> (дата звернення: 24.09.2021)

12. Навчальні матеріали онлайн. Ф'ючерсні операції. URL: https://pidru4niki.com/1115121259732/finansi/fyuchersni_operatsiyi (дата звернення: 24.09.2021)
13. Пластун О. Л. Проблеми біржової діяльності в Україні та варіанти їх вирішення. URL: [file:///C:/Users/IceMan/Downloads/pprbsu_2013_37_16%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/IceMan/Downloads/pprbsu_2013_37_16%20(2).pdf) (дата звернення: 24.09.2021)
14. Податковий кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст. 112). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 24.09.2021).
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2. «Баланс». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99>. (дата звернення: 24.09.2021).
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/item/nakaz-ministerstva-finansiv-ukrajini-vid-27-kvitnya-2000-r-92?app_id=23 Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2010. URL: http://ukrstat.org/uk/konsult_cent/11_kopfg.htm (дата звернення: 24.09.2021)
17. Проект Закону України «Про соціальні підприємства» № 2710 від 23.04.2015. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54903 (дата звернення: 24.09.2021).
18. Розвиток соціального підприємництва в Україні. Біла книга. / під заг. ред. Валерія Кокотя. Київ: 2020. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Y26Nisqkfh5S-yx6sfDklTgbTUDiLwCo/view> (дата звернення: 24.09.2021).
19. Свинчук А. Роль держави у розвитку соціального підприємництва: європейський та американський досвід URL: <http://www.socialbusiness.in.ua/index.php/novyny/v-sviti> (дата звернення: 24.09.2021).
20. Сухітра А. М., Сегідін І. М. Біржова торгівля в Україні: проблеми становлення та розвитку. URL: http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Economics/60579.doc.htm (дата звернення: 24.09.2021)
21. Чириченко Ю. В. Товарна біржова торгівля продовольством: підходи до оцінювання. URL: <file:///C:/Documents%20and%20Settings/ice/My%20Documents/15.pdf> (дата звернення: 24.09.2021)
22. Що слід знати про соціальне підприємництво. Посібник / В. Смаль, В. Кокот. URL: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Social_Entrepreneurship_-_Guide-WEB-1.pdf (дата звернення: 24.09.2021).

ДОДАТКИ

Додаток А

Тематика курсових робіт, що виконуються студентами 3 курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка»

З дисципліни «Економіка підприємства»:

1. Формування та використання кадрового потенціалу підприємства.
2. Ефективність використання персоналу підприємства і шляхи її підвищення.
3. Системи оплати праці та умови їх ефективного застосування на підприємстві.
4. Матеріальне та нематеріальне стимулювання праці на підприємстві.
5. Особливості формування і використання нематеріальних активів підприємства.
6. Основні засоби підприємства та шляхи поліпшення їх використання.
7. Використання сучасних методів амортизації основних засобів.
8. Виробнича потужність підприємства та шляхи підвищення ефективності її використання.
9. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства.
10. Управління виробничими запасами на підприємстві та обґрунтування їх раціональних розмірів.
11. Резерви підвищення ефективності використання виробничих потужностей на підприємстві.
12. Собівартість продукції, шляхи її зниження на підприємстві.
13. Витрати підприємства, шляхи їх зниження.
14. Управління витратами підприємства.
15. Напрями збільшення обсягів випуску і реалізації продукції підприємства.
16. Шляхи підвищення якості продукції на підприємстві.
17. Оцінка прибутку підприємства, шляхи його зростання.
18. Формування, розподіл і використання прибутку підприємств.
19. Ресурсозбереження як один з напрямків підвищення ефективності роботи підприємства.
20. Банкрутство та фінансова санація підприємств.

З дисципліни «Інноваційне та соціальне підприємництво»:

21. Основні фактори ризику інноваційного проекту.
22. Ризики інноваційного проекту.

23. Життєвий цикл інноваційного проекту.
24. Перешкоди та перспективи розвитку соціального підприємництва.
25. Зарубіжний досвід розвитку соціального підприємництва.
26. Механізм доступного кредитування соціальних підприємств:
27. Моделі інноваційного розвитку зарубіжних країн
28. Методи фінансування інноваційного підприємництва в розвинутих країнах.
29. Інноваційна активність малих підприємств національної економіки як перспектива її подальшого розвитку.
30. Перспективи та стратегія розвитку інфраструктури інноваційного підприємництва

3 дисципліни: «Підприємництво і бізнес-культура»

31. Управління інноваційним розвитком у підприємстві.
32. Процедура формування та реалізації бізнес-стратегії підприємницьких структур: вітчизняний та світовий досвід.
33. Аналіз ефективності інноваційно-інвестиційних проектів підприємницьких структур
34. Етика ділових відносин та професійна етика в підприємстві
35. Зарубіжний досвід формування бізнес-культури підприємницької діяльності
36. Місце і роль організаційної культури в антикризовому управлінні підприємством.
37. Організаційна культура та стратегічна стійкість бізнесу: шляхи капіталізації «людського потенціалу».
38. Етична та соціальна відповідальність підприємця
39. Культура управлінської діяльності.
40. Культурні особливості у використанні світових досягнень науково-технічного прогресу.

3 дисципліни «Економіка та організація біржової діяльності»

41. Історія формування бірж у Європі, Великобританії та США.
42. Становлення біржової торгівлі в Україні.
43. Особливості функціонування бірж в Україні на початку XXI-го століття.
44. Створення умов для становлення ф'ючерсних ринків сировини.
45. Шляхи становлення ф'ючерсних ринків в Україні.
46. Становлення і розвиток електронної біржової торгівлі.
47. Товарні ф'ючерси як фінансові інструменти.
48. Економічна роль біржової спекуляції.

49. Інституціональне забезпечення біржового аграрного ринку.
50. Брокерські послуги та брокерські контори.

З дисципліни «Потенціал і розвиток бізнесу»

51. Особливості формування та оцінювання логістичного потенціалу бізнесу.
52. Проблеми формування інноваційного потенціалу підприємства.
53. Збутовий потенціал у формуванні конкурентоспроможності підприємства.
54. Сучасні тенденції формування потенціалу підприємств.
55. Особливості формування потенціалу підприємств залежно від специфіки підприємницької діяльності.
56. Особливості інформатизація потенціалу підприємства в період пандемії.
57. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства в Україні.
58. Вибір функціональної стратегії та форми реалізації розвитку підприємства.
59. Проблеми формування управлінського потенціалу підприємства.
60. Використання маркетингового потенціалу торгівельного підприємства.

Додаток Б
Зразок титульного аркушу курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра підприємництва і маркетингу

КУРСОВА РОБОТА

з дисциплін: «Підприємництво і бізнес-культура», «Інноваційне та соціальне підприємництво», «Економіка підприємства», «Потенціал і розвиток бізнесу»,
«Економіка та організація біржової діяльності»
на тему:

Банкрутство та фінансова санація підприємства (на прикладі ПАТ
«Електротермометрія»)

Виконав: студент групи Бізнес - 33 Петренко О.М.

(група, прізвище, ініціали студента)

Науковий керівник: к.е.н., доцент Сак Т.В.

(прізвище, ініціали наукового керівника)

Робота допущена до захисту _____

(підпис)

(дата)

Луцьк 2021

Зразок змісту курсової роботи
на тему: «Банкрутство та фінансова санація підприємства»

ЗМІСТ

ВСТУП

1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

- 1.1. Економічна суть банкрутства та фінансової санації підприємства
- 1.2. Законодавчо-нормативне забезпечення процедури банкрутства та санації підприємств
- 1.3. Зарубіжний досвід санації та напрями фінансового оздоровлення підприємства

2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

- 2.1. Характеристика підприємства та аналіз основних показників його діяльності
- 2.2. Оцінка наявності, руху та ефективності використання персоналу підприємства, продуктивності та оплати праці
- 2.3. Оцінка основних засобів підприємства та ефективності їх використання
- 2.4. Оцінка ефективності використання оборотних активів підприємства
- 2.5. Оцінка рентабельності підприємства
- 2.6. Оцінка фінансового стану підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Аналітичні таблиці для аналізу діяльності підприємства

Таблиця 2.1.

Основні показники виробничо-господарської діяльності

за період 2019-2021 років

№ п/п	Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %		
					2020/1	2021/2	2020/1	2021/2	
					9	0	9	0	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	
1.	Обсяг товарної продукції, тис. грн.								
2.	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.								
3.	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.								
4.	Валовий прибуток (збиток), тис. грн.								
5.	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.								
6.	Середньооблікова чисельність працюючих, чол.								
7.	Середньомісячна зарплата, грн.								
8.	Власний капітал, тис. грн.								
9.	Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.								
10.	Вартість оборотних активів підприємства, тис. грн.								
11.	Дебіторська заборгованість, тис. грн.								
12.	Кредиторська заборгованість, тис. грн.								

Таблиця 2.2.

Оцінка чисельності персоналу підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
Середньооблікова чисельність працівників, осіб							
в тому числі:							
-керівники							
- фахівці, професіонали							
- технічні службовці							
- робітники							

Таблиця 2.3.

Оцінка структури персоналу підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
Середньооблікова чисельність працівників, осіб							
Питома вага керівників в середньообліковій чисельності працівників							
Питома вага фахівців, професіоналів в середньообліковій чисельності працівників							
Питома вага технічних службовців в середньообліковій чисельності працівників							
Питома вага робітників в середньообліковій чисельності працівників							

Таблиця 2.4.

Оцінка руху персоналу підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Чисельність працівників на початок року, ос.							
2. Чисельність працівників на кінець року, ос.							
3. Середньооблікова чисельність працівників, ос.							
4. Чисельність персоналу, прийнятого на роботу, ос.							
5. Чисельність персоналу звільненого з роботи, ос.							
в тому числі з причин:							
- змін в організації виробництва і праці							
- плинності кадрів							
6. Коефіцієнт прийому кадрів							
7. Коефіцієнт вибуття кадрів							
8. Коефіцієнт плинності кадрів							

Таблиця 2.5.

Оцінка продуктивності праці підприємства за 2019-2021 рр

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Обсяги діяльності в діючих цінах, тис.грн.							
2. Середньооблікова чисельність працівників, ос.							
3. Виробіток, тис.грн./особу							
4. Трудомісткість праці, нормо-годин/тис.грн.							

Таблиця 2.6.

Ефективність використання персоналу підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Обсяги діяльності в діючих цінах, тис.грн.							
2. Середньооблікова чисельність працівників, ос.							
3. Чисельність робітників, ос.							
4. Середньорічний виробіток одного робітника, тис. грн.							
5. Кількість відпрацьованих людино-годин							
6. Кількість відпрацьованих людино-днів у розрахунку на одного працюючого							
7. Невідпрацьовано людино-годин							
8. Кількість невідпрацьованих людино-днів у розрахунку на одного працюючого							
9. Невідпрацьований час у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, людино-годин							
10. Питома вага невідпрацьованого часу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю							
11. Невідпрацьований час у зв'язку з наданням відпусток без збереження заробітної плати, людино-годин							
12. Питома вага невідпрацьованого часу у зв'язку з наданням відпусток без збереження заробітної плати							
13. Невідпрацьований час у зв'язку з переведенням з економічних причин на неповний робочий день (тиждень), людино-годин							
14. Питома вага невідпрацьованого часу у зв'язку з переведенням з економічних причин на неповний робочий день (тиждень)				x	x		
15. Втрати обсягів діяльності, тис.грн.							

Таблиця 2.7

Склад та структура фонду оплати праці підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
Фонд оплати праці штатних працівників, тис.грн.							
у тому числі:							
Фонд основної заробітної плати, тис.грн.							
Фонд додаткової заробітної плати, тис.грн.							
Інші заохочувальні та компенсаційні виплати, тис.грн.							
Питома вага фонду основної заробітної плати							
Питома вага фонду додаткової заробітної плати							
Питома вага інших заохочувальних та компенсаційних виплат							

Таблиця 2.8.

Оцінка наявності та придатності основних засобів підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Залишкова вартість основних засобів, тис.грн.							
2. Первісна вартість основних засобів, тис.грн.							
3. Знос основних засобів, тис.грн.							
4. Коефіцієнт зносу основних засобів							
5. Коефіцієнт придатності основних засобів							

Таблиця 2.9

Оцінка функціональної структури основних засобів підприємства за 2019-2021 рр.

Групи основних засобів	2019		2020		2021		Відхилення пит.ваги, 2021 р. від пит.ваги, % (+,-):	
	тис. грн.	пит. вага, %	тис. грн.	пит. вага, %	тис. грн.	пит. вага, %	2019р.	2020р.
Земельні ділянки								
Інвестиційна нерухомість								
Капітальні витрати на поліпшення земель								
Будинки, споруди та передавальні пристрої								
Машини та обладнання								
Транспортні засоби								
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)								
Тварини								
Багаторічні насадження								
Інші основні засоби								
Бібліотечні фонди								
Малоцінні необоротні матеріальні активи								
Тимчасові (нетитульні) споруди								
Природні ресурси								
Інвентарна тара								
Предмети прокату								
Інші необоротні матеріальні активи								
Разом								

Таблиця 2.10

Оцінка руху основних засобів підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Вартість основних засобів на початок року, тис. грн.							
2. Вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.							
2. Вартість основних засобів, що вибули, тис.грн.							
3. Придбано основних засобів, тис. грн.							
4. Коефіцієнт оновлення							
5. Коефіцієнт вибуття							
6. Коефіцієнт заміщення							

Таблиця 2.11

Показники технічної забезпеченості підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Обсяги діяльності в діючих цінах, тис.грн.							
2. Середньооблікова чисельність працівників, ос.							
3. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.							
4. Середньорічна вартість активної частини основних засобів, тис. грн.							
5. Фондоозброєність							
6. Технічна фондоозброєність							
7. Фондозабезпеченість							

Таблиця 2.12

Оцінка ефективності використання основних засобів підприємства за 2019-2021
рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Обсяги діяльності в діючих цінах, тис.грн.							
2. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.							
3. Середньорічна вартість активної частини основних засобів, тис. грн.							
4. Фондовіддача основних засобів							
5. Фондовіддача активної частини основних засобів							
6. Фондомісткість основних засобів							
7. Фондомісткість активної частини основних засобів							

Таблиця 2.13

Оцінка ефективності використання оборотних активів підприємства за 2019-
2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Реалізовано продукції, тис.грн.							
2. Середньорічний залишок оборотних активів, тис. грн.							
3. Коефіцієнт оборотності							
4. Коефіцієнт зпавантаження							
5. Тривалість одного обороту, днів							

Таблиця 2.14

Оцінка рентабельності підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Рівень загальної рентабельності, %							
2. Рівень рентабельності продукції, %							
3. Рівень рентабельності продажів, %							
4. Рівень рентабельності необоротних активів, %							
5. Рівень рентабельності власного капіталу, %							

Таблиця 2.15

Оцінка фінансового стану підприємства за 2019-2021 рр.

Показники	Алгоритм розрахунку	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
					2020/19	2021/20	2020/19	2021/20
1. Показники майнового стану								
1.1. Валюта балансу (майно підприємства), тис. грн.	Ф. 1, р. 1300							
1.2. Частка основних засобів в активах	Ф. № 1, р. 1011 / Ф. №1, р. 1300							
1.3. Коефіцієнт зносу основних засобів	Ф. № 1, р. 1012 / Ф. №1, р.1011							
1.4. Коефіцієнт мобільності активів	Ф. № 1, р. 1195 + р. 1200 / Ф. № 1, р. 1095							
2. Показники ліквідності підприємства								
2.1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	Ф. № 1, р. 1195 / Ф. № 1, р.1695							
2.2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	Ф. № 1, р. 1195 - р.1100 / Ф. № 1, р. 1695							
2.3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Ф. № 1, р. 1165 / Ф. №1, р. 1695							

2.4. Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	Ф. № 1, сума р. 1125-1155) / Ф. № 1, р.1695								
3. Показники ділової активності підприємства									
3.1. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (К _{об. д. з.}) (оборотн)*	Ф. № 2, р. 2000 / Ф. № 1, р.1125 +р.1130 + р.1135 + р.1155								
3.2. Період погашення дебіторської заборгованості (днів)	360 / К _{об. д. з.}								
3.3. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (К _{об. кр. з.}) (оборотн) *	Ф. № 2, р. 2000 / Ф. №1, р. 1695								
3.4. Період погашення кредиторської заборгованості (днів)	360 / К _{об. кр. з.}								
3.5. Коефіцієнт оборотності власного капіталу (оборотн) *	Ф. № 2, р.2000 / Ф. № 1, р.1495								
1. Показники фінансової стійкості									
4.1. Власні обігові кошти (В _{ок})	Ф. № 1, р. 1495 +р. 1595 – р. 1095 або ф. № 1, р. 1195 - 1695								
4.2. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	В _{ок} / ф. № 1, р. 1195								
4.3. Маневреність власних обігових коштів	Ф. № 1 р. 1165 / В _{ок}								
4.4. Коефіцієнт покриття запасів	Ф. № 1 (р. 1495 – 1095 + 1595 + 1600 + 1610) / Ф. № 1, р. 1100								
4.5. Коефіцієнт автономії (К _{авт.})	Ф. № 1, р.1495 /Ф. № 1, р.1900								
4.6. Коефіцієнт фінансової залежності	1- К _{авт.}								
4.7. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Ф. № 1, р.1595 +р.1695+р.1700/ Ф. № 1, р.1900								

4.8. Коефіцієнт фінансової стабільності	Ф. № 1, р.1495 / Ф. № 1, р.1595 +р.169 + р. 1700							
4.9. Показник фінан-сового левериджу	Ф. № 1, р. 1595 / Ф. № 1,р.1495							
4.10. Коефіцієнт фінансової стійкості	Ф. № 1, р.1495 + р. 1595 / Ф.№1, р. 1900							

Примітки:

1. Ф. № 1 – Форма №1 «Звіт про фінансовий стан»

2. Ф. № 2 – Форма №2 «Звіт про сукупний дохід»

3. гр. 3, 4 – графа 3, 4. Відповідно (3 і 4 стовпчики «Звіту про фінансовий стан»)

*** У формулах, де використовуються дані з форми №1 та форми №2, дані з форми №1 «Звіт про фінансовий стан» беруться середні за рік шляхом додавання значення показника на початок звітного періоду і на кінець звітного періоду та ділення на два.**

Для зручності складові формул, що потребують перерахунку на середньорічне значення, виділені жирним шрифтом.

НАВЧАЛЬНО - МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

**Костянтин Павлов, Тетяна Сак,
Світлана Бортнік, Алла Лялюк, Людмила Шостак**

*Методичні рекомендації до курсових робіт
з дисциплін: «Підприємництво і бізнес-культура», «Інноваційне та соціальне
підприємництво», «Економіка підприємства», «Потенціал і розвиток бізнесу»,
«Економіка та організація біржової діяльності»*

Друкується в авторській редакції

Підписано до друку _._.2021. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарантітура Times
Ум. друк. арк.1,22. Зам.№_ Тираж 100 прим.
Друк ПП «Поліграфія»